

El govern espanyol obre la porta a responsabilitzar les empreses pels contagis dels treballadors

Un canvi legislatiu assenyala les companyies com a possibles responsables sense tenir en compte la manca de recursos preventius contra el coronavirus

Cues per anar a comprar en una Barcelona confinada. | Martí Urgell

Si es contrau la Covid-19 en horari de feina i no es pot demostrar el contrari, la responsabilitat serà exclusiva de l'empresa, perquè constituïria un accident de treball. Aquest és el resultat de la reforma legislativa del govern espanyol publicada en el real decret 13/2020 del 7 d'abril (https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2020-4332), que portava per títol *Mesures urgents en matèria laboral agrària*. El legislador espanyol hi introduïa canvis substancials que afecten a totes les empreses i treballadors, amb efectes immediats i repercussió en sistema.

Segons les fonts laboralistes consultades per **NacióDigital**, aquest decret modifica substancialment el de fa exactament un mes, publicat el 10 de març. Concretament, el text modifica el redactat de l'article cinquè, que fa referència als contagis de coronavirus en temps de feina. Aquest és el primer redactat, del mes passat:

Artículo quinto. *Consideración excepcional como situación asimilada a accidente de trabajo de los periodos de aislamiento o contagio de las personas trabajadoras como consecuencia del virus COVID-19.*

«1. Al objeto de proteger la salud pública, se considerarán, con carácter excepcional, situación asimilada a accidente de trabajo, exclusivamente para la prestación económica de incapacidad temporal del sistema de Seguridad Social, aquellos periodos de aislamiento o contagio de las personas trabajadoras provocado por el virus COVID-19.

2. En ambos casos la duración de esta prestación excepcional vendrá determinada por el parte de baja por aislamiento y la correspondiente alta.

3. Podrá causar derecho a esta prestación la persona trabajadora por cuenta propia o ajena que se encuentre en la fecha del hecho causante en situación de alta en cualquiera de los regímenes de Seguridad Social.

4. La fecha del hecho causante será la fecha en la que se acuerde el aislamiento o enfermedad del trabajador, sin perjuicio de que el parte de baja se expida con posterioridad a esa fecha.»

Redactat de 6 de març, sense les modificacions actuals Foto: BOE

l aquest és el nou redactat, amb els canvis introduïts el passat dimarts 7 d'abril. El text modificat assenjala l'article 156 de la llei general de la Seguretat Social, introduint canvis de gran importància per a la responsabilitat de les empreses si els seus treballadors es contagien de coronavirus o emmalalteixen en horari de feina.

Disposición final primera. Modificación del Real Decreto-ley 6/2020, de 10 de marzo, por el que se adoptan determinadas medidas urgentes en el ámbito económico y para la protección de la salud pública.

El artículo quinto del Real Decreto-ley 6/2020, de 10 de marzo, por el que se adoptan determinadas medidas urgentes en el ámbito económico y para la protección de la salud pública, queda redactado en los siguientes términos:

«Artículo quinto. *Consideración excepcional como situación asimilada a accidente de trabajo de los periodos de aislamiento, contagio o restricción en las salidas del municipio donde tengan el domicilio de las personas trabajadoras como consecuencia del virus COVID-19.*

1. Al objeto de proteger la salud pública, se considerarán, con carácter excepcional, situación asimilada a accidente de trabajo, exclusivamente para la prestación económica de incapacidad temporal del sistema de Seguridad Social, aquellos periodos de aislamiento o contagio de las personas trabajadoras provocados por el virus COVID-19, salvo que se pruebe que el contagio de la enfermedad se ha contraído con causa exclusiva en la realización del trabajo en los términos que señala el artículo 156 del texto refundido de la Ley General de la Seguridad Social, aprobado por el Real Decreto Legislativo 8/2015, de 30 de octubre, en cuyo caso será calificada como accidente de trabajo.

El nou redactat, amb la modificació del 7 d'abril que afecta les empreses. Foto: BOE

El decret modifica completament el text anterior del març. El decret explica que si un treballador es contagia de coronavirus a l'empresa, es considerarà "un accident de treball normal", i això significa plena responsabilitat cap a l'empresa. El redactat inicial no responsabilitzava cap de les parts i molt menys a l'empresa. La baixa per coronavirus era considerada, el 10 de març, "assimilada com a accident de treball" a efecte de les prestacions, com cobrar des del primer dia i no des del quart.

Ara, però, com es veu en el text, la nova legislació es carrega la idea inicial que la Covid-19 és una malaltia comuna assimilada als accidents de treball, beneficiant econòmicament a treballadors, i introdueix la possibilitat de qualificar-la precisament d'accident de treball "si es prova que el contagi de la malaltia s'ha contret amb causa exclusiva en la realització de la feina, en els termes que assenyala l'article 156 de la llei general de la Seguretat Social". Aquests són els punts de la llei:

Artículo 156. Concepto de accidente de trabajo.

1. Se entiende por accidente de trabajo toda lesión corporal que el trabajador sufra con ocasión o por consecuencia del trabajo que ejecute por cuenta ajena.

2. Tendrán la consideración de accidentes de trabajo:

- a) Los que sufra el trabajador al ir o al volver del lugar de trabajo.
- b) Los que sufra el trabajador con ocasión o como consecuencia del desempeño de cargos electivos de carácter sindical, así como los ocurridos al ir o al volver del lugar en que se ejerciten las funciones propias de dichos cargos.
- c) Los ocurridos con ocasión o por consecuencia de las tareas que, aun siendo distintas a las de su grupo profesional, ejecute el trabajador en cumplimiento de las órdenes del empresario o espontáneamente en interés del buen funcionamiento de la empresa.
- d) Los acaecidos en actos de salvamento y en otros de naturaleza análoga, cuando unos y otros tengan conexión con el trabajo.
- e) Las enfermedades, no incluidas en el artículo siguiente, que contraiga el trabajador con motivo de la realización de su trabajo, siempre que se pruebe que la enfermedad tuvo por causa exclusiva la ejecución del mismo.
- f) Las enfermedades o defectos, padecidos con anterioridad por el trabajador, que se agraven como consecuencia de la lesión constitutiva del accidente.
- g) Las consecuencias del accidente que resulten modificadas en su naturaleza, duración, gravedad o terminación, por enfermedades intercurrentes, que constituyan complicaciones derivadas del proceso patológico determinado por el accidente mismo o tengan su origen en

L'article 156 de la llei de Seguretat Social Foto: BOE

3. Se presumirá, salvo prueba en contrario, que son constitutivas de accidente de trabajo las lesiones que sufra el trabajador durante el tiempo y en el lugar del trabajo.

4. No obstante lo establecido en los apartados anteriores, no tendrán la consideración de accidente de trabajo:

a) Los que sean debidos a fuerza mayor extraña al trabajo, entendiéndose por esta la que sea de tal naturaleza que no guarde relación alguna con el trabajo que se ejecutaba al ocurrir el accidente.

En ningún caso se considerará fuerza mayor extraña al trabajo la insolación, el rayo y otros fenómenos análogos de la naturaleza.

b) Los que sean debidos a dolo o a imprudencia temeraria del trabajador accidentado.

Quines conseqüències té per a les empreses?

El nou redactat obre la porta a reclamar la contingència d'accidents de treball a les baixes dels treballadors per coronavirus, responsabilitzant les empreses per falta de mesures de seguretat. Aquesta manca de proteccions xoca amb les intencions del govern espanyol de posar en marxa la maquinària laboral de tot el país, encara sota l'estat d'alarma, quan milers d'empreses no tenen opcions d'aconseguir material de protecció per als seus treballadors -quan ni tan sols els hospitals poden garantir-ho-.

Aquesta possibilitat de qualificar d'accident de treball la contingència de la baixa mèdica obre la porta a declarar responsabilitats per a les empreses. Aquestes responsabilitats es podrien traduir en possibles reclamacions dels treballadors d'indemnitzacions per les seqüeles sofertes (si els quedessin lesions o seqüeles permanents) i de percebre un recàrrec en totes les prestacions de Seguretat Social del 30 al 50% a càrrec íntegre de l'empresa. Això es produiria si es declarés que l'accident de treball -en aquest cas el contagi de coronavirus- s'ha produït per una manca de mesures de seguretat, és a dir, un incompliment de la Llei de riscos laborals.

El redactat no determina expressament quina de les dues parts té la càrrega de la prova, és a dir, qui ha de provar que la contingència és accident laboral. Però com assenyala l'article, si la prova s'ha de fer en els termes de l'article 156 de la Llei general de Seguretat Social, s'extreu que el govern espanyol no ha volgut, per la Covid-19, modificar els termes de prova i interpretació que estableix la norma. En aquest sentit, tenint en compte la presumpció legal que seran accidents de treball les lesions que hagin contret els treballadors "durant el temps i en el lloc de feina", i definida com a accident de treball la malaltia que els treballadors "contreguin amb motiu de la realització del seu treball", llavors haurà de ser l'empresa qui destrueixi les presumpcions legals amb proves que justifiquin que el treballador no ha contret el coronavirus en horari de feina.

I com es pot fer això si ni tan sols les autoritats sanitàries poden rastrejar els casos reals a tot l'Estat? Com pot fer-ho i provar que, per exemple, s'ha contret el coronavirus en anar o venir de la feina i fora del recinte de l'empresa? És un fet molt important, sobretot en el cas dels treballadors que han d'agafar el transport públic. I si hi ha hagut una imprudència per part del treballador, fent un mal ús -o, fins i tot, no utilitzar- els mitjans de protecció que l'empresa ha facilitat?

Així doncs, el govern espanyol ha obert una porta a data de 8 d'abril, sense fer soroll i per sorpresa, que el dia 10 de març ja estava tancada. A hores d'ara és una incògnita la magnitud de les conseqüències que portarà en un futur, però seran notòries i significatives en matèria de responsabilitats laborals. Tant per a l'empresa com per als treballadors.

Decret Govern Espanyol (https://www.scribd.com/document/455832147/Decret-Govern-Espanyol#from_embed) by nacioidigital (https://www.scribd.com/user/304645350/nacioidigital#from_embed) on Scribd

[noticiadiari]2/199826[/noticiadiari] [noticiadiari]2/200074[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/197029[/noticiadiari] [noticiadiari]2/200015[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/198615[/noticiadiari] ?[noticiadiari]2/198572[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/198469[/noticiadiari] [noticiadiari]2/198064[/noticiadiari]